

Szerkesztői iroda
Nagybcskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybcske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felolós szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi föl
Azonkívül az összes his-
:: :: detési irodák. :: ::
Megjelenik vasár- és
ünneppalok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybcskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 165. szám.

Péntek, július 21.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott telefon jelentései. —

Hófer mai jelentései.

Budapest, Érkezett jul. 21-ikán d. u. 4 óra 20 perckor.

Orosz harctér:

Bukovinában a Cypul magaslaton az oroszok újabb előretörését **viSSZAVERTÜK**. A Priszlop nyeregtől északra fekvő magaslatokat megtisztítottuk az ellenség-től. Tartarovnál harcok folynak.

Jamnánál Delatyntól délnyugatra az **oroszok több támadása omlott össze**. A Lipa torkolat szögében az ellenség több napon át tartott tüzérségi előkészítés után támadott. Werbenen tul feltartóztattuk előretörését, azonban újabb fenyegető átkarolás elől előre kiugró állásainkat Berestecko vidékére vettük vissza. Odébb északra nincs változás.

Olasz harctér:

A Borcola szorosától keletre fekvő hadállásaink állandóan nehéz tüzérségi tűz alatt állanak.

Nagy olasz haderőt, amely ezen a szakaszon a köd leple alatt megköze-
lített harc vonalunkat, az ellenség **nagy veszteségével visszavertünk**.

A fleinsthali harc vonalon az olasz tüzérség tüzelése szembetűnő növeke-
dással fokozódik.

Egyébként nincs nevezetesebb esemény.

Délkeleti harctér:

Újabb esemény nem történt.

Hófer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Nagy harcaink az oroszszal.

Budapest, jul. 21. A sajtóhadiszállásról jelentik:

Bukovinában tegnap kisebb külön-
mény harcba keveredtek a Gynale
hegyháton a román határon. A kozáko-
kat elűztük.

A priszlopi nyeregtől északra és
Tartarovnál a magyar-gallial határon
harc volt, a mely azonban döntő ütkö-
zetté nem fejlődött.

A Stripa fronton nyugalom van.

Scserbacsev tábornok hadseregének
egyes részei ismételen megkiserelték
Bothmer gróf serege ellen az előnyomu-
lást; támadásaik azonban ágyutűzünkben
összeomlottak.

Wolhyniában és Polészlában napok
óta esik az eső s a mocsarak és folyók
megdagadtak. Wolhyniában a telepes
cseh és német parasztek, főleg Luck
környékén sokat szenvednek az oroszok-
tól, akik tüzzel vassal eloroszosítani
akarják őket. A telepesek most men-
kölnek.

A nyugati front csatái.

Budapest, jul. 21. Londonból sür-
gönyzik: A Reutter-ügynökség közleme-
nye szerint, Haig tábornok újabban a
következőket jelenti:

A Beville erdőben és Longueval-
nál némi haladást tettünk. A harcok
ezen a vidéken tovább folynak. Lon-
gueval és Bazentin között vonalainkat
előretoltuk. Foglyokat ejtettünk és egy
ágyut zsákmányoltuk.

Bombavetőink a Leipziger-sáncról
keletre jelentékeny lépéssel előbbre nyo-
multak.

Londonból sürgönyzik:

Bazentin és Longueval közti vona-
lainkat északra a németek szívós ellent-
állása dacára ezer yarddal előbbrevit-
tük. Longuevaltól északra a község szé-
lén és a Beville erdőben még tart
a harc.

Angol repülők száz tonna robbanó
anyagot dobtak az ellenséges vasuti
csomópontokra.

A Havas-ügynökség jelenti:

A németek a Sommenál hatalmas
ellentámadást indítottak az angolok ellen.
A Beville-erdőben, a hol különösen
heves a harc, az angolok vonalai a né-
met k birtokába jutottak.

Genfből sürgönyzik:

Egy angol tüzértiszt elmondja, hogy
a szövetségesek három hét alatt tíz
millió bombát löttek el, nem számítva a
gránátokat és a puska lövedékeket.

A Localanzeiger írja:

Az angolok kudarcra valószínűleg
erősen csökkenteni fogja a franciák győ-
zelmi reményeit. A francia lapok tele
vannak angol-francia győzelmi hírekkel,
a német sikereket azonban elhallgatják.
Megállapítjuk — írja tovább a Localan-
zeiger, hogy az oroszok most Hinden-
burghoz dörzsölnének, amiből azt lehet

következtetni, hogy az oroszok újból
érezhették „a német medve” hatalmas
csapásainak erejét.

A Deutschland és az Unió.

Budapest, jul. 21. Washing-
tonból sürgönyzik:

Arra az esetre, ha a Deutschland
elindulásáról szóló hírek Németország
ellenségei számára értékes katonai tudó-
sításul szolgálnának, az Egyesült Álla-
mok semlegességének megóvása érdeké-
ben, lépések történnek, hogy a Deutsch-
land elindulásáról a Németországgal el-
lenséges államok a tudósítást meg ne
kapják. Az államkormány hivatalnokai
kijelentik, hogy megfontolás tárgyává
teszik, hogy miként kell az Unió kor-
mányának a semlegességét ebben az
ügyben megvédeni.

Az orosz rémuralom Bukovinában.

Budapest, július 21. Romániai
jelentések szerint, az oroszok Bukoviná-
ban valóságos rémuralmat teremtettek.
Mindenféle gyujtogatnak, fosztogatnak és
pusztítanak. Az oroszok a mezőkön lo-
vakkal fagerendákat hurcoltatnak végig,
hogy a termést tönkre tegyék.

Kimpolungban az oroszok egy ro-
mán hivatalnok nejét, mivel az osztrák
Vöröskeresztes kitüntetését feltűzte, el-
fogták és Szibériába szállították.

Czernovic orosz polgármestere.

Budapest, jul. 21. Mint a sajtó-
hadiszállásról jelentik, az oroszok Czern-
ovic polgármesterévé lovag Mikuli
Istvánt nevezték ki.

Apponyi és Andrássy bécsi tanácskozásai.

Budapest, július 21. Bécsből
sürgönyzik, Apponyi Albert gróf,
Andrássy Gyula gróf és Rakovszky
István tegnap délután látogatást tettek
Burián báró külügyminiszternél, majd
pedig Krobotin hadügyminiszternél s
mindkét helyen hosszasan tanács-
koztak.

Keller orosz tábornokot amputálták.

Budapest, jul. 21. Bukarestből
sürgönyzik:

Ideérkezett jelentések szerint, a
megsebesült Keller orosz tábornok
jobb lábát amputálták az egyik czerno-
viczi kórházban.

A bolgár politikai helyzet.

Budapest, július 21. Mint Szó-
fiából sürgönyzik, az ellenzéki agrárius
parasztpárt tiz tagja kilépett a pártból
és a Radoszlavov párthoz, illetőleg a
kormányhoz csatlakozott.

HIREK.

Rézmoszarak vándorutja.

Nagybecskerek, jul. 21.

A régi és ódon formájú rézmoszarak, a háztartások ősi butorai, amelyeket még nagyanyáinktól örököltünk, amelyeknek halhatatlanságot szánt a készítők: vándoruttra kelnek.

A világháború forgó szele megmozgató, felforgatót mindent s ezek a kedves csengésű öreg holmik eltűnnek a konyhából, egymásután hagyják el megszokott helyeiket s a konyhaszekrények, állványok tetejéről elindulnak egy közös cél: az olvasztó kemence felé, amely sorsukat teljesen egyformává teszi.

Puskagolyók, ágyulövegek süvegei lesznek ezek a régi szerszámok, melyek sok-sok évtizeden át hű és alázatos, vidám zengésű szolgálói voltak a gasztrikus élvezeteknek. Ezt a régi, nyugalmas foglalkozást hagyják most el és cserélik fel azzal, mely a legszélsőbb ellentéte minden nyugalomnak, minden gyönyörűségnek és minden szelidségnek.

Az eddigi csengő hangjukat is elveszítik.

— Bing... bong... mondogatták eddig úgy a déli órákban s lágy, mély csengésük, bongásuk megtöltötte a házak udvarait, kihatott az utcákra s az emberek a nyugalmas ebéddőre gondoltak. Most majd érces ordítással, bögésnek edződik hangjuk s emberek halálának, kiömlő vérnek, hullák hekatombáinak, jajnak és könnynek, gyásznak és pusztulásnak lesznek előhírnökei.

Az emberek bizonyos szomorúsággal viszik ezeket az öreg jószágokat, amelyeket hosszú szolgálati idejük után már szinte családtagnak tekintettek. És velük mennek a többi rézholmik is, a régi családi rézvasalók, a gyertyatartók és más ódon réztárgyak. Némelyikről eddig alig tudtuk, hogy van. Ott álltak a sarokban, vagy a padlason a lim-lom között s most esodálokunk rajta, hogy ni-ni, ez is van. És mindegyik érdekes, kedves lesz előttünk s szeretettel nézegetjük.

Mindegyik darabhoz hozzátapad, hozánőtt valami családi hagyomány, valami régi mese, ami most mind eszünkbe jut.

— Még az anyósom kapta a nagyanyjától hüsegesen, — mondja az egyik.

— Husz esztendővel ezelőtt, mikor megnősültem...

— Harmón évvel ezelőtt történt, hogy...

A régi emlékek, hagyományok, melyek hozzájuk tapadnak, mind elmondóknak az utcán szembejövő ismerősöknek. Nézik, kopogtatják szeretettel a hű szolgát.

— Bing... bong... bong mondják az öreg moszarak. Nem tudnak mást mondani, de ezt mondták az édesanyánk anyjának is, ezt mondták, mikor az anyánk lakodalma rájuk törték benne s azóta mindennap mondogatták. Ezzel a kevés beszéddel is elég jól szolgáltak. Nem is kívántunk többet tőlük.

A konyhákban pedig megürül egy-egy hely. Az öreg moszarak foglalták el eddig, mindig kényes tisztassággal hivalkodva, csillogva s ők adták a konyha karakterét és hangulatát. Nehéz lesz nélkülük elképzelni a lakásnak ezt a fontos részét.

A szobákból pedig eltűnnek a rézgyertyatartók, melyek a kedves, barátságos családi hangulatot kölcsönözték s amelyeknek éppen úgy meg volt a maguk története, melyekhez éppen úgy tapadt valami családi hagyomány, mint emezekhez.

A moszarak, a rézkondérok és a gyertyatartók vándoruttra kelnek, elhagyják a kedves, meghitt és megszokott családi kört, a konyhában a leghivalkodóbb helyet s odaadják magukat, a multat a jövőért

Nagy tűz egy szérűskertben.

— Elégett 63 hold buzatermés. —

— Saját tudósítónktól. —

Nagy tűz pusztított tegnap Nagybecskereken egy szérűskertben, ahol gabonát csépeltek. A tűz olyan gyorsan terjedt, hogy rövid idő alatt hatvanhárom holdról behordott buza és 38 holdról való szalma a lángok martaléka lett. A tűz nyolc nagybecskereki gazdát sújtott, akiknek kára annál súlyosabb, mert az elpusztult termés biztosítva nem volt.

A tüzről tudósítónk a következőket jelenti:

A kincstári erdő mellett a Dugonics utca végén Gruin Sándor szérűskertjében gözcseplőgéppel csépeltek 63 holdról való buzatermésüket Staity Igna, Staity Nika, Staity Dusan, Radanov Joca és Milanov Dusan nagybecskereki gazdák. Ugyanitt volt kazlakba rakva Czvejanov Rada és Zsiva és Lambity Tósánénak 38 holdról való szalmája.

Cseplés közben a cseplőgép melletti szalma valahogy tüzet fogott s egy szempillantás alatt lángalobbant. A cséplésnél foglalatokodó asszonyok és néhány férfi fejüket vesztették s a helyett, hogy legelőször is a tüzet oltották volna, a cseplőgépet igyekeztek menteni s azt vontatták el a szérűskertből.

Ezalatt azután a tűz annyira erőre kapott, hogy csakhamar lángbaborultak a buzakazlak s valóságos lángtenger lett a szérűskert. Most rohantak csak az emberek a tüzoltókért, kiáltásaikra a közelben levő katonák is a tüzhöz rohantak s a tüzoltók és katonák egyesült erővel igyekeztek a tüzet eloltani.

A tűz azonban olyan méretű volt, hogy a lángokban álló kazlakat már nem lehetett megmenteni s így a tüzoltók arra törekedtek, hogy a tűz lángba ne borítsa a környékbeli házakat és meg két érintetlen buzakazlakat. Szerencse, hogy erős idő volt s így az oltás ebben az irányban sikerült és a tűz tovább terjedését meglehetősen gátolni.

A kigyuladt buza és szalma azonban mind elégett s így több mint ötszáz méter mázsa buza és több kazal szalma a lángok martaléka lett. Az elégett termés biztosítva nem volt s így a kár teljes mértékben sújtja a gazdákat.

A rendőrség részéről dr. Deák Vidor rendőrkapitány rögtön bevezette a vizsgálatot, hogy a tűz keletkezésének okát megállapítsa, de eddig az okot biztosan megállapítani nem lehetett.

Valószínű, hogy a tűz gondatlanságból keletkezett. Az asszonyok a szalma-kazlak mellett főztek s vagy innen jutott valami parázs a szalma közé, vagy pedig a dohányzó emberek gondatlanságából keletkezett a tűz. A vizsgálat még folyik.

A német főhadiszállás jelentése július 20-ikáról. A miniszterelnökség sajtóosztálya közli: A német nagyfőhadiszállás jelenti,

Nyugati harctér:

A tenger és az Ancre között sok helyen élénk tüzharc és számos járőrvállalkozás volt. Az angolok jelentékeny erővel támadták meg állásainkat Frommelestől északra és nyugatra. Visszautasítottuk őket és ott ahol állásainkba betörniök sikerült, ellentámadással kivertük. Háromszáznál több fogoly köztük több tiszt jutott kezünkre. A Somme mindkét partján új súlyos harcok vannak folyamatban. Erős an-

angol támadások voltak a Longuval és a bevillei cserjés ellen, ahová az ellenség ismét benyomult, de ellentámadásunk előtt meg kellett hátrálni. A falu és a cserjés egyes részeit még tartja. Ma reggel az egész vonalon a Forurreaux erdőcskétől a Sommeig angol-francia támadás indult meg. Az első erős roham megtört. A folyótól délre a franciák Belle környékén délután két ízben hiába támadtak. Az Estrees-Seyecourt szakaszon ma reggel már három ízben visszavettük őket. Seyecourt-nál az egyik előugró árokból szuronyharcban vetettük ki az ellenséget. A Somme mindkét partján mindkét fél tüzerése a legnagyobb erőt fejtette ki. A champagnei arcvonal egyes részein időnkint élénk tüzerési tevékenység volt. Az Argonneokban aknavető harc folyt. A Maas területen nem történt különös esemény. A Combres magaslaton egy német járőrvállalkozásnak sikere volt. Arrasnál, Peronnesnél, Biachesnél és Vermandnél ellenséges repülőgépeket lőttünk le. Kettőt közülök Wintgens és Höhdorf hadnagy. Höhdorf hadnagnak aki már július tizenötödikén mint utólag jelentették Peronnestől délkeletre egy francia kétfedelűt lelőtt, a császár a pour le merite rendjelet adományozta.

Keleti harctér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja Az ellenség Rigától délkeletre az ekkaukekkai országot mindkét oldalán tegnap délután megújított támadásaival sem ért el semmi sikert s csak súlyos veszteségeit fokozta. Az orosz járőrök és erősebb felderítő különítményeket mindenütt visszautasítottuk. Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja: Skrobona vidékén az oroszok élénk kézigránát harcok kapcsán támadtak, de teljesen visszavertük őket. Linsingen tábornok hadcsoportja: Sokultól északra a Stochod folyó környékében osztrák-magyar csapatok rövid előretöréssel az oroszokat az első vonalból kivetették, azután tervszerűen állásaikba tértek vissza. Lucktól dél-nyugatra német csapatok a Terezkowicz-Jelizarow általános vonalban állásaikat ismét előretolták. Az ellenség az alsó Lipau és Werben környékén fokozza a tüzet. Bothmer gróf tábornok hadseregénél nem volt különös esemény.

Balkán harctér:

Változatlan.

Bíróági kinevezések. A király az igazságügyminiszter előterjesztésére Kovács Gyula módosi kir. járásbíró a törökbecsei kir. járásbíróhoz a VII. fiz. osztályba sorozott járásbíróvá, dr. Uhlárik Albin módosi kir. járásbíróhoz jegyzőt pedig a módosi járásbíróhoz albíróvá kinevezte.

A gabonavásárlási igazolványok. Mint ismeretes a kormány rendelete alapján az idei termésből csak vásárlási igazolvány alapján lehet vásárolni, amely igazolványokat a városi hatóság adja ki. A vásárlási igazolványok nyomtatványait a Haditermény r. t. már megküldte Nagybecskereknek is s az igazolványokat a városi kiadói hivatalban adják ki mindennap délután 3-tól öt óráig.

Hősi halál. Róth Béla szigorló mérnök tart. hadapród, f. évi július elsején, amikor mint századparancsnok Tarnopol közelében századát az oroszok ellen rohamra vezette, hősi halált halt. A fiatal hőst, akit bravuros rohamaiért főlebbvalói az arany vitézségi éremmel való kitüntetésre terjesztettek elő, Serednice községben temették el a templom

udvarán. pénztár fe nagybecsk viselője p hősben, a gimnázium az elesett ton küzdő

Halál

írják, Z miklósi ki óta katon harminke hatodik év ludy Ilonk gyászolja végebe a n kertben n

Kle kereskedő egyik köz éves korai Temetése az Uri u. láról a cs tást adta

Özv.

Nina, min mint gyer riska neve megtört sz a legjobb após és ro ur az erny dott család boldogabb rövid szen 20-án d. u lelkét az U július hó Uri-utca 7 utolsó utja tőbe. Kelt július hó jóságodat az Eg! Cz

Nina feles Arnold, Po Klein Bor Pécsi Szilá Nánássy zsef és neje özv. Klein és neje Te Selma sóg konai.

— A gyermekek mannyokat

Toron 50 K, Gro 10 K, dr. Pollák Gy nök szocia

— Föld

mives iskol földmives az iskolába

A földmiv tama két é

dődik s mi zetnek. A f

1. Betöltött séges testá nyal igazol

vány. 4. H belépő szül

lalkozásáro nek szamá

vag yontal nyitványt

földművelés és az iskola

gusztus h vétel a jele

s a fölvet kásban, ft ben és mos

udvarán. Róth Mór a csurogi takarékpénztár főkönyvelője fiát, Róth Gőzö a nagybecskereki Közgazdasági Bank tisztviselője pedig öccsét gyászolja az elesett hősből, aki Nagybecskereken végezte a gimnáziumot. Megemlítésre méltó, hogy az elesett hős édesatyja és bátyja a fronton küzdenek.

Halálozás. Mint Nagyszentmiklósról írják, Zsombory Károly nagyszentmiklósi kir. adótiszt, aki a háboru kitérőse óta katonai szolgálatot teljesített, életének harminckettedik s boldog házasságának hatodik évében elhunyt. Neje szül. Kisfaludy Ilonkán kívül nagyszámú rokonság gyászolja. Temetése tegnapelőtt ment végbe a nagyszentmiklósi róm. kath. sírkertben nagy részvét mellett.

Klein Mór nagybecskereki lisztkereskedő, az itteni kereskedelemnek egyik köztisztelt régi tagja tegnap 67 éves korában Nagybecskereken meghalt. Temetése ma délután fél 5 órakor lesz az Uri u. 7. számú gyászházban. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Klein Mórné szül. Hajduska Nina, mint az elhunyt neje úgy saját, mint gyermekei Sándor, Arnold és Boriska nevében a legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel szomorúan jelenti, hogy a legjobb és legönfeláldozóbb férj, atya, após és rokon Klein Mór lisztkereskedő ur az ernyedetlen munkásságnak és imádott családjának szentelt élete 67-ik, legboldogabb házasságnak 43-ik évében — rövid szenvedés után — f. é. július hó 20-án d. u. 4 órakor visszaadta jószágos lelkét az Urnak. Drága halottunkat f. é. július hó 21-én d. u. fél 5 órakor az Uri-utca 7. sz. a. gyászházban kisérjük utolsó útjára, a helybeli izraelita temetőbe. Kelt Nagybecskereken, 1916. évi július hó 20-án. Irántunk való páratlan jószágodat boldog örökléssel jutalmazza az Ég! Özv. Klein Mórné szül. Hajduska Nina felesége, dr. Kis Sándor, Dr. Kis Arnold, Poppovits-Pécsi Szilárdné szül. Klein Boriska gyermekei, Poppovits-Pécsi Szilárd veje, dr. Kis Arnoldné szül. Nánassy Juliska menyje, Hajduska József és neje Mathild, özv. Billitz Jánosné, özv. Klein Vilmosné, Hajduska Lajos és neje Teréz, Hajduska Jenő és neje Selma sógorai, sógornői, és számos rokonai.

— **Adomány.** A stájerlaci szünidei gyermektelep céljaira a következő adományokat vettük:

Torontálmegyei takarékpénztár és hitelbank 50 K, Grosz Géza 10 K, Mayer Rezső 10 K, dr. Mangold Samuné 10 K, dr. Pollák Győző 10 K. Az összeget a kath. nők szociális missió egyletéhez juttattuk.

— **Fölvétel a nagyszentmiklósi földmives iskolába.** A nagyszentmiklósi m. kir. földmives iskola igazgatósága közli, hogy az iskolába 16 ingyenes tanulót vesznek föl. A földmives-iskolában a tanfolyam tartama két év. A tanév október elsején kezdődik s minden tanuló bennlakója az intézetnek. A fölvételi feltételek a következők: 1. Betöltött 16 éves életkor. 2. Erős, egészséges testalkat, amely orvosi bizonyítvánnyal igazolandó. 3. Elemi iskolai bizonyítvány. 4. Hatósági erkölcsi bizonyítvány a belépő szüleinek vagyoni helyzetéről, foglalkozásáról, a belépő növendék testvéreinek számáról és életkoráról. 5. A teljesen vagyontalan hatósági szegénységi bizonyítványt csatoljon. A folyamodványt a földmivelésügyi miniszterhez kell címezni és az iskola igazgatóságánál legkésőbb augusztus hó 20-ig benyújtani. A fölvétel a jelentkezés sorrendjében történik s a fölvett tanulók az iskolában ingyen lakásban, fűtésben, világításban, étellemezésben és mosásban részesülnek.

Törvényszék.

— **A multság vége.** Frandel Dezsőt, a deszki Gerliczy uradalom segéd-tisztját a múlt év nyarán az intéző megbizta azzal, hogy ezerháromszázötven koronaért vásároljon be terményeket Bácskában. A segéd-tiszt bement Szegedre, ahol egy vendéglőben ismerősökkel találkozott. A találkozás öröme mulatozást rendeztek, amely más napig tartott. Frandel a fürdőben ébredt annak a szomorú tudatára, hogy hiányzik az ezerháromszázötven korona. Elmulatta a pénzt, cimborái eltűntek. Az uradalom följelentésére a szegedi ügyészség vádat emelt a segéd-tiszt ellen sikkasztás bűntette miatt. Tegnap ítélték ebben az ügyben a szegedi törvényszék. A bíróság a 92. szakasz alkalmazásával sikkasztás vétségében mondta ki bűnösnek a vádlottat és három hónapra fogságra ítélte. A büntetésbe beszámítottak egy hónapi vizsgálati fogságot.

A görzi romok között.

— Levél Görzből. —

Görz, július 16.

Bizonyos szorongó, izgalmas érzések töltöttek el, ahogy Görz felé vitt a vonat.

Gyászos képre voltam elkészülve, a mikor közeledtem Görz városához, mert azt hittem, hogy csak romhalmazt fogok látni.

Annál kellemesebb volt a meglepetésem, midőn végre beérkeztem ebbe a szép városba és megállapítottam, hogy még a város, bár a háza meg vannak rongálva. A S. Peter-külváros felől érkeztem Görzbe és itt láttam az olasz pusztítás első nyomait. A St. Peter-templomot teletalálta érte és a vele szomszédos Coronini grófi kastély kertje tele van gránátölesekkel. Mennél inkább közeledik az ember a város középpontja felé, annál világosabban láthatók az olaszok dühöngésének jelei. A város egyik legszebb épülete, a papi szeminarium nagyon sokat szenvedett a gránátoktól, bár kórház céljaira szolgált és tisztán látható volt rajta a genfi kereszt. A nagy piacon alig van ház, amely külső frontján meg ne sérült volna. A mellékutcákban is nagy a romlás. Egyáltalában az egész városban alig van ház, melynek ablaktáblái be ne zúzódtak volna. Kivételesen egy olasz biztosító társaságnak görzi háza, amelyet szándékosan vagy véletlenül, teljesen megkíméltek a gránátok.

Különösen feltűnt nekem a mindenütt uralkodó tisztaság. Az utcákat jól gondozták, sehol semmi romhalmaz és üvegcserép. Ha gránát csap valami házba, — és ez mindennap megesik, — néhány órával később már eltakarítják a romokat. Az utcai közlekedés természetesen nem nagy, azonban mégis számos polgárembert látni. Csak egy-két utcát, amely nagyon is ki van téve az ellenség ágyutüzének, zártak el a forgalom elől.

Az üzletek közül csak kevés van nyitva, azonban mindent lehet vásárolni Görzben aránylag elég olcsón. Igen látogatott a Park-szálló, amelyet a múlt év decemberében egy teletalálta ért. A pikkoló büszkén mesélte, hogy a bombázás idején a szálló étterméből és kávéházából minden polgár elmenekült és a személyzet is kerekelt oldott, csak ő maradt vissza a tiszták kiszolgálására. Füle már annyira megszokta az ágyutüzelt, hogy megtudja különböztetni az egyes gránátok kaliberét és lecsapódásának helyét is. Erről meg is győződtem. Eppen ebédnél ültem, amikor közlünkben lecsapott egy gránát.

— Egy tizenötös gránát érkezett! — jegyezte meg a pikkoló.

— És hol csapott le? — kérdeztem tőle.

— Itt, mindjárt a korzó sarkán.

Csakugyan később arra mentem és láttam, hogy a pikkoló igazat mondott. A nagy kávéházak közül csak a Café Corso van nyitva. A Podgora-magaslat felé eső oldala át meg át van lyukasztva puskagolyólyól.

Külön dicséretet érdemel a görzi parasztság magatartása. A tavasszal, mikor igen élénk volt az olaszok bombázása, a gránátok zuhanása közben is kiunt tartózkodtak a mezőn, hogy megműveljék földjüket. Nagyszerű termésük ígérkezik. Ott, ahol hiányzott a munkaerő a földek megművelésére, katonai segítséget kapak, azoknak a görzi lakosoknak földjét pedig, akik elmenekültek, szintén nem hagyták parlagon, hanem a katonaság gondoskodott bevetésükről. E. U.

Egyedül álló megbízható intellingens nőt

keresek, ki gyermekeimre fölügyelne, s egy cseléd mellett a háztartási teendőket elvállalná.

Erdős Béláné.

Erdős convictusban használt épületbe eladó.

Homok eladás

Peri szállitónál Szerbtemplom utca. Telefon 139.

Elárusítóleány

felvétetik

Almágy Elek könyvkereskedésében.

ELADÓ

nagyobb mennyiségű I gyp széna.

Heim Gyulánál Tittel.

Gazdasági gépek

u. m. komplett cséplő garnitúra (eredeti angol) aratógép, ekék, tárcsásborona, kocsi, szecskavágó, járgány, tengeri darálók és morzsolók stb. stb. eladók.

Heim Gyula közalapítványi bérlőnél Tittel.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
 Hirtenstein Márk (Bécsi bist.) Erzsébet-tér.
 Magy.-Francia bizt. társ. József fng-u.
 Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 81.
 Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
 Nagyvinsky Iván, Hunyadi-u.

Bútorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Demenygyár:

Ösv. Guttman Jakabné és fia, Kálta-tér.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
 Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatruhák:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 2.
 Bukovics István, Hunyadi-utca.
 Meznik Imre, Pénzügyi palota.

Ékszerészek:

Meznik R. Övegye, Hunyadi-utca.

Dobozgyár és műkőnyvkiadás:

Schneider János, Aradai-utca.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Orosz Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
 Kocsis E., Megyeház-utca, a m. kir. posta-
 épülettel szemben.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gézfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
 Kereskedelmi részv. társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melenczei-utca.
 Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Háló, kötélárú kereskedés:

Konkoly Róza I. és Testvérei, József Fő-
 herceg-utca 5.

Kalapkészítő:

Andress A., Főtér, Baug-ház.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézmű-, rövidárúkereskedés:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
 Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
 Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
 Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
 Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészek:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Post-
 szállóval szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatsműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkázlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
 Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrasterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálló, Ferenc József-tér.
 Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
 „Pest városához“ e. szálloda, Megyeház-u.

Szövőgyár:

Lukács és társa, Kálta-tér.
 Schwirtlich Alajos, Aradai-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fia.

Tűzfűrés- és épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
 Kurländer Imre, Aradai-ut 1.

Urdivatruhák:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
 Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
 Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasúti vendéglő.
 Magyar Király söröző.
 Marcin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
 Remsing Mátys, Otthon-söröző.
 Tóth és Norissán, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket

Torontál

Julianus Aróti közli a
 napi lap kiadójának.